

LIETUVOS RESPUBLIKOS APLINKOS MINISTRAS

Į S A K Y M A S

**DĖL PAVIRŠINIŲ VANDENS TELKINIŲ, KURIUOSE GALI GYVENTI IR VEISTIS
GĖLAVANDENĖS ŽUVYS, APSAUGOS REIKALAVIMŲ APRAŠO PATVIRTINIMO**

2005 m. gruodžio 21 d. Nr. D1-633

Vilnius

Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos aplinkos apsaugos įstatymo (Žin., 1992, Nr. [5-75](#); 2004, Nr. [60-2121](#); 2005, Nr. [47-1558](#); 2010, Nr. [54-2646](#)) 6 straipsnio 5 dalies 4 punktu, Lietuvos Respublikos aplinkos monitoringo įstatymo (Žin., 1997, Nr. [112-2824](#); 2006, Nr. 57-2025) 7 straipsnio 4 dalimi, Valstybinio aplinkos monitoringo nuostatų, patvirtintų Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2002 m. balandžio 8 d. Nr. 160 (Žin., 2002, Nr. [40-1514](#); 2007, Nr. [4-179](#)) 13, 14 ir 15 punktais ir įgyvendindamas 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/44/EB dėl gėlojo vandens, kuriam reikalinga apsauga arba kurį reikia gerinti, kad jame galėtų gyventi žuvys, kokybės (OL 2006 L 264, p. 20) su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1137/2008 (OL 2008 L 311, p. 1):

Preambulės pakeitimai:

Nr. [D1-144](#), 2011-02-18, Žin., 2011, Nr. 23-1115 (2011-02-24), i. k. 111301MISAK00D1-144

1. Tvirtinu Paviršinių vandens telkinių, kuriuose gali gyventi ir veisti gėlavandenės žuvys, apsaugos reikalavimų aprašą (toliau – Aprašas) (pridedama).

2. Pavedu Aplinkos apsaugos agentūrai, įvertinus lašišinių ir karpinių vandens telkinių kokybės kalendorinių metų duomenis ir nustatčius vandens kokybės rodiklių verčių neatitikimus šio įsakymo 1 punktu patvirtinto Aprašo reikalavimams, iki kitų metų III ketvirčio parengti priemonių planus lašišinių ir karpinių vandens telkinių, kuriuose nustatyti vandens kokybės rodiklių verčių neatitikimai šio Aprašo reikalavimams, būklės gerinimui.

3. Pripažįstu netekusiais galios:

3.1. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. spalio 25 d. įsakymą Nr. 525 „Dėl paviršinio vandens telkinių klasifikavimo tvarkos ir kokybės normų patvirtinimo“ (Žin., 2001, Nr. [93-3295](#));

3.2. Lietuvos Respublikos aplinkos ministro 2001 m. lapkričio 19 d. įsakymą Nr. 558 „Dėl aplinkos ministro 2001 m. spalio 25 d. įsakymo Nr. 525 „Dėl paviršinio vandens telkinių klasifikavimo tvarkos ir kokybės normų patvirtinimo“ dalinio pakeitimo“ (Žin., 2001, Nr. [99-3575](#)).

APLINKOS MINISTRAS

ARŪNAS KUNDROTAS

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos aplinkos ministro

2005 m. gruodžio 21 d. įsakymu Nr. D1-633

**PAVIRŠINIŲ VANDENS TELKINIŲ, KURIUOSE GALI GYVENTI IR VEISTIS
GĖLAVANDENĖS ŽUVYS, APSAUGOS REIKALAVIMŲ APRAŠAS****I. BENDROSIOS NUOSTATOS**

1. Paviršinių vandens telkinių, kuriuose gali gyventi ir veisti gėlavandenės žuvys, apsaugos reikalavimų aprašo (toliau – Aprašas) paskirtis – nustatyti vandens kokybės rodiklių ribines vertes (toliau – Ribinės vertės), vandens kokybės vertinimo ir ėminių ėmimo tvarką lašišiniuose, karpiniuose, potencialiai lašišiniuose ir kituose vandens telkiniuose.

2. Šiame Apraše nustatytos Ribinės vertės, kurias turi atitikti lašišinių ir karpinių vandens telkinių kokybė.

3. Šiuo Aprašu nustatytos Ribinės vertės netaikomos natūraliems arba dirbtiniams vandens telkiniams, naudojamiems intensyviai žuvininkystei (papildomai veisiant ir maitinant žuvis).

4. Šiuo Aprašu vadovaujama rengiant metinius Valstybinės aplinkos monitoringo programos įgyvendinimo priemonių, kurias vykdo Aplinkos ministerijai pavaldžios ir jos reguliavimo sričiai priskirtos institucijos bei įstaigos, planus (toliau – Valstybinės aplinkos monitoringo programos įgyvendinimo priemonių planai) lašišiniams ir karpiniams vandens telkiniams, vertinant šių vandens telkinių kokybę, vykdant valstybinį aplinkos monitoringą juose, atliekant planuojamos ūkinės veiklos poveikio aplinkai vertinimą bei išduodant taršos integruotos prevencijos ir kontrolės leidimus ūkinės veiklos vykdytojams, kurių veikla gali įtakoti lašišinių ir karpinių vandens telkinių kokybę.

5. Šiame Apraše vartojamos sąvokos:

5.1. **karpiniai vandens telkiniai** – tai paviršiniai vandens telkiniai, kuriuose gali gyventi, gyvena ar veisiasi karpinės (*Cyprinidae*) arba kitų rūšių žuvys, tokios kaip lydekos (*Esox lucius*), ešeriai (*Perca fluviatilis*), europiniai unguriai (*Anguilla anguilla*), kurie įtraukti į Upių ir ežerų, priskiriamų karpiniams vandens telkiniams, sąrašą, patvirtintą aplinkos ministro 2002 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. 362 (Žin., 2002, Nr. [81-3509](#)).

5.2. **lašišiniai vandens telkiniai** – tai paviršiniai vandens telkiniai, kuriuose gyvena ar veisiasi Atlanto lašišos (*Salmo salar*), upėtakiai (*Salmo trutta fario*), šlakiai (*Salmo trutta*), kiršliai (*Thymallus thymallus*) ir sykinės žuvys (*Coregonus*), kurie įtraukti į Upių ir ežerų, priskiriamų lašišiniams vandens telkiniams, sąrašą, patvirtintą aplinkos ministro 2002 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. 362 (Žin., 2002, Nr. [81-3509](#)).

5.3. **potencialiai lašišiniai vandens telkiniai** – tai paviršiniai vandens telkiniai, kuriuose gali gyventi ar veisti, arba gali būti atkurtos tinkamos sąlygos gyventi ir veisti Atlanto lašišoms (*Salmo salar*), upėtakiams (*Salmo trutta fario*), šlakiams (*Salmo trutta*), kiršliams (*Thymallus thymallus*) ir sykinėms žuvims (*Coregonus*), kurie įtraukti į Upių ir ežerų, priskiriamų potencialiai lašišiniams vandens telkiniams, sąrašą, patvirtintą aplinkos ministro 2002 m. liepos 10 d. įsakymu Nr. 362 (Žin., 2002, Nr. [81-3509](#)).

5.4. **terminės taršos šaltinis** – tai aušinimo vandens bei didesnių kaip 10000 gyventojų ekvivalento aglomeracijų nuotekų išleistuvai.

5.5. **vandens kokybės rodiklio ribinė vertė** – didžiausioji arba mažiausioji leidžiamoji vandens kokybės rodiklio vertė per tam tikrą laikotarpį.

Papildyta punktu:

Nr. [D1-144](#), 2011-02-18, Žin., 2011, Nr. 23-1115 (2011-02-24), i. k. 111301MISAK00D1-144

6. Kitos Apraše vartojamos sąvokos apibrėžtos Lietuvos Respublikos vandens įstatyme (Žin., 1997, Nr. [104-2615](#); 2003, Nr. 36-1544).

II. PAVIRŠINIŲ VANDENS TELKINIŲ VANDENS KOKYBĖS IR VERTINIMO REIKALAVIMAI

7. Vertinant sąlygų tinkamumą žuvims gyventi lašišiniuose ir karpiniuose vandens telkiniuose vandens kokybė vertinama pagal Aprašo priede pateiktiems rodikliams nustatytas Ribines vertes bei pagal 9 punkte nustatytus reikalavimus. Kitais tikslais vandens kokybė šiuose vandens telkiniuose vertinama pagal kituose teisės aktuose nurodytų vandens kokybės rodiklių ribines vertes.

8. Siekiant įvertinti sąlygų tinkamumą žuvims gyventi potencialiai lašišiniuose vandens telkiniuose būklė vertinama pagal lašišiniams, kituose vandens telkiniuose – pagal karpiniams vandens telkiniams Aprašo priede nustatytas Ribines vertes bei pagal 9 punkte nustatytus reikalavimus.

9. Lašišinis ar karpinis vandens telkinys laikomas atitinkančiu šio Aprašo reikalavimus, jei:

9.1. 95 procentai iš per metus išmatuotų pH, BDS₇, nejonizuoto amoniako, amonio jonų, nitritų, bendrojo cinko, ištirpusio vario, chloro likučio ir fosfatų verčių neviršija Ribinių verčių. Tais atvejais, kai ėminiai imami rečiau kaip kartą per mėnesį, visos šių rodiklių išmatuotos vertės turi atitikti Ribines vertes;

Punkto pakeitimai:

Nr. [D1-144](#), 2011-02-18, Žin., 2011, Nr. 23-1115 (2011-02-24), i. k. 111301MISAK00D1-144

9.2. 50 procentų per metus išmatuotų ištirpusio deguonies verčių atitinka Ribinę vertę;

9.3. suspenduotų medžiagų vidutinė metinė koncentracija atitinka Ribinę vertę;

9.4. lašišinių ar karpinių vandens telkinių paviršiuje kalendorinių metų laikotarpyje nebuvo susiformavusi naftos angliavandenilių plėvelė ir nebuvo jaučiamas naftos angliavandenilių bei fenolių skonis žuvies mėsoje;

9.5. 98 procentai per metus išmatuotų temperatūros verčių neviršija Ribinių verčių.

Papildyta punktu:

Nr. [D1-144](#), 2011-02-18, Žin., 2011, Nr. 23-1115 (2011-02-24), i. k. 111301MISAK00D1-144

10. Vertinant lašišinio ar karpinio vandens telkinio vandens kokybę, neatsižvelgiama į vandens kokybės rodiklių vertes, neatitinkančias Ribinių verčių, jeigu matavimai buvo atlikti ypatingų ekologinių ir kitų ekstremalių situacijų bei avarijų atvejais.

11. Ėminiai lašišinio ar karpinio vandens telkinio vandens kokybei įvertinti imami ne rečiau kaip nurodyta šio Aprašo priede. Potencialiai lašišiniuose ir kituose vandens telkiniuose ėminių ėmimo dažnis nustatomas atsižvelgiant į šiems vandens telkiniams keliamus tikslus.

12. Jeigu vertinant lašišinio ar karpinio vandens telkinio vandens kokybę pagal atitinkamą kokybės rodiklį nustatoma, kad vandens telkinys atitinka šio Aprašo 9 punkte ir priede nustatytus reikalavimus, tuomet, rengiant Valstybinės aplinkos monitoringo programos įgyvendinimo priemonių planus, gali būti numatyta ėminių imti ar atitinkamo rodiklio matavimus atlikti rečiau nei nurodyta šio Aprašo priede. Jeigu paėmus ir išanalizavus ėminį nustatoma, kad vandens telkinio kokybė bent pagal vieną rodiklį neatitinka šio Aprašo priede nustatytų reikalavimų, ir nustatytas (-i) neatitikimas (-ai) nėra atsitiktinis (-iai), tuomet einamųjų metų Valstybinės aplinkos monitoringo programos įgyvendinimo priemonių planai nedelsiant koreguojami atitinkamo rodiklio atžvilgiu numatant ėmimo (matavimo) dažnį, atitinkantį šio Aprašo priede nurodytąjį arba analogiški pakeitimai atliekami kitų metų Valstybinės aplinkos monitoringo programos įgyvendinimo priemonių planuose, tačiau tik tuo atveju, jeigu, įvertinus kalendorinių metų duomenis, nustatoma, kad vandens telkinio kokybė bent pagal vieną rodiklį neatitiko ir šio Aprašo 9 punkte nustatytų reikalavimų. Jeigu vandens telkinio kokybė neatitiko šio Aprašo 9 punkte ir priede nustatytų reikalavimų dėl ypatingų ekologinių ir kitų ekstremalių situacijų bei avarijų įtakos, ėminių ėmimo (matavimų) dažnio didinti nereikia.

13. Tuo atveju, kai lašišinio ar karpinio vandens telkinio vanduo neteršiamas ir nėra pavojaus, kad vandens telkinio vandens kokybė gali blogėti, arba anksčiau vykdytų tyrimų rezultatai rodo, kad vandens telkinių būklė atitinka šio Aprašo reikalavimus, rengiant Valstybinės

aplinkos monitoringo programos įgyvendinimo priemonių planus gali būti numatyta netirti šių vandens telkinių.

14. Regionų aplinkos apsaugos departamentai, nustatę, kad lašišinio ar karpinio vandens telkinio vandens kokybės rodiklio išmatuota (-os) vertė (-ės) neatitinka šio Aprašo priede nurodytų Ribinių verčių, imasi veiksmų neatitikimo priežastims nustatyti (išsiaiškinti, ar tai atsitiktinis rezultatas, natūralus reiškiny ar tarša). Apie užfiksuotus kokybės rodiklio išmatuotos (-ų) vertės (-čių) neatitikimus Aprašo priede nurodytoms Ribinėms vertėms bei nustatytas to priežastis Regionų aplinkos apsaugos departamentai per mėnesį nuo užfiksuotų neatitikimų turi informuoti Aplinkos apsaugos agentūrą.

Paviršinių vandens telkinių,
kuriuose gali gyventi ir veistis
gėlavandenės žuvis, apsaugos
reikalavimų aprašo
priedas

**PAVIRŠINIŲ VANDENS TELKINIŲ, KURIUOSE GALI GYVENTI IR VEISTIS
GĖLAVANDENĖS ŽUVYS, VANDENS KOKYBĖS RODIKLIŲ RIBINĖS VERTĖS,
MĖGINIŲ ĖMIMO METODAI IR DAŽNIS**

Eil. Nr.	Kokybės rodiklis	Ribinė vertė*		Matavimo metodas	Ėminių ėmimo (matavimo) dažnis	Pastabos
		Lašiniams vandens telkiniams	Karpiniams vandens telkiniams			
1.	Temperatūra (°C)	1. Temperatūra pasroviui nuo terminės taršos šaltinio susimaišymo zonos gale (500 m pasroviui nuo šaltinio), lyginant su temperatūra aukščiau terminės taršos šaltinio, neturi padidėti daugiau kaip: 1,5°C 3°C 2. Pasroviui nuo terminės taršos šaltinio susimaišymo zonos gale temperatūra neturi viršyti: 21,5°C (O) 28°C (O) 10°C* (O) 10°C* (O) *10 C temperatūros apribojimas taikomas tik toms žuvų rūšims, kurioms veistis reikia žemos vandens temperatūros neršto vietose ir neršto laikotarpiu.		Matavimas termometru	Kartą per savaitę	Matuojama prieš srovę ir pasroviui (500 m pasroviui) nuo terminės taršos šaltinio.
2.	Ištirpęs deguonis (mg/l O ₂)	≥ 9 mg/l O ₂ (minimali koncentracija 6mg/l O ₂)	≥ 7 mg/l O ₂ (minimali koncentracija 4mg/l O ₂)	Jodometrinis arba elektrocheminis	Kartą per mėnesį	Jei O ₂ koncentracija yra mažesnė už minimalią, reikia nedelsiant imtis priemonių priežastims pašalinti.
3.	pH	nuo 6 iki 9 (O)	nuo 6 iki 9 (O)	Elektrometrinis	Kartą per mėnesį	
4.	Suspenduotos medžiagos (mg/l)	≤25 (O)	≤25 (O)	Košimas per stiklo pluošto koštuvą	Kartą per mėnesį	Dėl potvynių suspenduotų medžiagų koncentracijos gali labai padidėti.
5.	BDS ₇ (mg/l O ₂)	≤4	≤6	Jodometrinis arba elektrocheminis	Kartą per mėnesį	
6.	Fosfatai (mg/l PO ₄)	≤0,2	≤0,4	Molekulinės absorbcijos spektrometrinis	4-9 kartai per metus	Nustatoma tik ežerų vandenyje.
7.	Nitritai (mg/l NO ₂)	≤0,1	≤0,15	Molekulinės absorbcijos spektrometrinis	Kartą per mėnesį	
8.	Fenolio junginiai (mg/l C ₆ H ₅ OH)	Koncentracijos turi būti tokios, kad nebūtų juntamas fenolio skonis žuvų mėsoje.		Jutiminis		Tyrimai atliekami tik tais atvejais, kai įtariama, kad vandenyje gali būti fenolio junginių.

9.	Naftos angliavandeniliai	Nėra matoma naftos angliavandenilių plėvelė vandens paviršiuje ir nesijaučia naftos skonio žuvų mėsoje.		Vizualinis jutiminis	Kartą per mėnesį	Vizualus patikrinimas reguliariai atliekamas kartą per mėnesį, o patikrinimas pagal skonį atliekamas tik tada, jeigu manoma, kad vandenyje yra naftos angliavandenilių.
10.	Nejonizuotas amoniakas (mg/l NH ₃)	≤0,025	≤0,025	Spektrofotometrinis	Kartą per mėnesį	
11.	Amonio jonai (mg/l NH ₄)	≤1	≤1	Spektrofotometrinis	Kartą per mėnesį	
12.	Bendras liekamasis chloras (mg/l HOCl)	≤0,005	≤0,005	DPD metodas (dietil-p-fenilendiaminas)	Kartą per mėnesį	
13.	Bendras cinkas (mg/l Zn)			Atominės absorbcijos spektrometrinis	Kartą per mėnesį	Kai vandens kietumas iki (mg/l CaCO ₃):
		≤0,03	≤0,3			10
		≤0,2	≤0,7			50
		≤0,3	≤1,0			100
		≤0,5	≤2,0			500
14.	Ištirpęs varis (mg/l Cu)			Atominės absorbcijos spektrometrinis	Kartą per mėnesį	Kai vandens kietumas iki (mg/l CaCO ₃):
		≤0,005	≤0,005			10
		≤0,022	≤0,022			50
		≤0,04	≤0,04			100
		≤0,112	≤0,112			300

*10 °C temperatūros apribojimas taikomas tik tuo laikotarpiu, kai neršia Aprašo 5.2 ir 5.3 punktuose nurodytų rūšių žuvis, taip pat vėgėlės (*Lota lota*) ir stintos (*Osmerus eperlanus*), ir tik tiems vandenims, kuriuose gali gyventi minėtų rūšių žuvis

(O) – kokybės rodiklio verčių nuokrypiai yra galimi dėl nepaprastų oro arba ypatingų geografinių sąlygų.

Priedo pakeitimai:

Nr. [D1-144](#), 2011-02-18, Žin., 2011, Nr. 23-1115 (2011-02-24), i. k. 111301MISAK00D1-144

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos aplinkos ministerija, Įsakymas

Nr. [D1-144](#), 2011-02-18, Žin., 2011, Nr. 23-1115 (2011-02-24), i. k. 111301MISAK00D1-144

Dėl aplinkos ministro 2005 m. gruodžio 21 d. įsakymo Nr. D1-633 "Dėl Paviršinių vandens telkinių, kuriuose gali gyventi ir veisti gėlavandinės žuvis, apsaugos reikalavimų aprašo patvirtinimo" pakeitimo